

**ЧУДОМИР
ИЗ МИНАЛОТО НА
КАЗАНЛЪК**

chitanka.info

За далечното минало на Казанлък и околията имаме малко данни. Най-стари следи от живота са селищните могили на северозападния край на с. Крън, западно от с. Розово (СОТЕ), между Мъглиж и Черганово, западно от града, при ДИП „България“, южно от него, при завод 10, северозападно от с. Виден, източно от спирка Павел баня и пр. Каменни чукове и брадви са намерени най-вече в Търниченския балкан. Следи от минал живот са несъмнено и гробните могили из околията, на брой повече от 400. В Казанлъшката долина се търсят и следите на келтската столица *Тиле*^[1], като едни смятат, че е била при сегашното село Тулово, а други към село Тъжа. През последните няколко години се откри и доста голямото тракийско селище при село Копринка, заемащо около 50–60 декара, обградено с крепостни стени, което вече е на дъното на езерото при язовира „Г. Димитров“^[2]. Следи от стари изчезнали селища, както ще се види по-нататък, имаме на много места из околията, но кога са били застроени и кога унищожени, само едни по-системни проучвания могат да установяват. За интензивен живот по нашите места говорят и многобройните крепости в Стара планина и Средна гора, които се намират почти пред всеки по-голям или по-малък планински проход...

* * *

Някога цялата Казанлъшка долина представлявала огромна кория, следи от която има още: туловската, крънската, шейновската. Преди 50 години около село Черганово имаше кория, край Павел баня. Дъбово носи името си от корията, която го опасвала, южно от града също имаше голяма кория, наречена „Орманът“, и пр.

Когато турците през XIV век нахлуват в нашите земи, изглежда, че на първо време не ще да са се отбили в Казанлъшката долина, която в своите кории ще да е приютила много бежанци — жени и деца...

* * *

Мъгла покрива далечното минало на Казанлък. Включен между най-високите масиви на Балкана и Средна гора, той е встрани от военните и търговски пътища, които са свързвали Европа с Азия в миналото, и никой историк не е споменавал неговото име. Няма и белези, че той е стар град. Нито при разкопки из околностите, нито видими паметници ни сочат, че той е съществувал в далечното минало. Легендата говори, че е основан от турците в първите години след падането на Тракия...

* * *

Кой и как е основал нашия град, е все още твърде неясно. Най-често със заселването на Казанлък се преплита името на Съраджа паша. И легендата, и разказите на старите турци, и писанията на видни наши казанлъчани сочат все неговото име. „Биюк джамия“, „Малката баня“ и изобщо всички солидни стари постройките в града ни също сочат като негово дело, а Тюлбето, или Пиростията, като място на неговия гроб. Д-р Стамболски в спомените си изрично го споменава като началник на отделение конница, който е пристигнал на мястото на сегашния град, и то веднага след падането на Стара Загора в 1363 г.^[3] След като очистили местността и се уверили, че няма българска войска тук, а само къзанлък (жени и деца), построили лагер някъде, където е сега Куленската махала, и турили началото на града. Васил Кънчов също споменава неговото име.^[4] Той казва, че близо до града е имало село Субашъкъой. В това селище, след падането на Тракия, дошъл Съраджа паша, но не го харесал, а избрал близкото до него място Къзанери и там построил своя лагер, а до него — хубава джамия, наречена „Биюк джамия“, която и досега седи запазена. Около джамията се поселват жителите от Субашъкъой и образуват началото на града. Ал. Павлов, който черпи сведенията си от предания^[5], пише, че водител на турците, които след падането на Стара Загора са навлезли в нашата долина, е Зинам паша (Синан паша), обаче това е невярно. Синан паша се явява по-късно. Той е воювал към края на XVI в. (1594) против влашкия владетел Михаила, васал на султана, който в съюз със седмоградския княз Сигизмунд Батори и молдованския Аарон въстнали, разбили Синан паша и го прогонили. На връщане

през България той извършил страшни опустошения. Н. Богданов също пише, че Сърджа паша, родом от Чирмен, като минавал през Розовата долина, плякосал околните села, харесал хубавата местност, събира жителите от околността и основава града. Само че според него това е станало едва ли не около времето на кърджалийските зулуми. В. Аврамов твърди пък, че градът е заселен от жителите на разрушения Крън, а Крън според него е паднал под турците към 1370–1371 година.^[6] Тази дата всеки случай не е далече от падането на Стара Загора и Пловдив (1363 г.).^[7] Освен това и Ник. Станев в книгите си „Падането на България под турците и последните Шишмановци“ пише дословно следното:

„Големият успех при Чирмен (1371) насърчил Мурада. Като се уверил, че балканските народи били безсилни, то решил да не зачита сключените договори. Затова разделил войската си на 3 армии. С първата той лично тръгнал и присвоил Стремската долина с нейните многобройни кули, Тунджанската долина с Крън, Тулово, Сливен, Ямбол, Карнобат, Елхово. На следната година турил ръка на Лозенград и пр. Дали турците са влезли в нашата долина през Дервента, идейки откъм Стара Загора през 1363 г., или са се вмъкнали откъм Стремската долина през 1371 г., е предмет на друго разглеждане. Повечето от историците всеки случай твърдят, че турците в своя поход из Тракия са вървели все по Маришката долина, като не са се интересували за земите, стоящи настрани от нея в началото, а тях покоряват малко по-късно. Сега да видим съществувал ли е по тия времена турски военачалник с името Сърджа паша и каква е вероятността за основаването на града ни от него. Според историята на Ахмед Расим бей, издадена в 1912 г., една от най-разпространените истории, писана от автор, много почитан от турците, който почина миналата година, личността Сърджа паша е отбелязана на няколко места. Пъръв път му е споменато името при Косовския бой (1389 год.). Тогава той е бил вече анадолски бейлербей. През времето на

Баязида (1391 г.) среща Съраджа паша като комендант на платноходките по Мраморно море, а по-късно — като участник в междуособните войни между синовете на Илдъръм Баязида, и то на страната на Мехмед челеби срещу брата му Муса, познат в народните песни като Муса Кеседжия. В един бой при Чамурлудервент (1414) Муса пада убит и самият Съраджа паша намира трупа му. За последен път Съраджа паша се среща при свалянето на султан Мехмед II от първото му царуване.“

Според д-р С. Табаков, който цитира Константин Философ^[8], във времето около 1409, на връщане от Влашко, Муса Кеседжия пленил Съраджа паша в „место некоем Дубилине“, което място той предполага да е при сегашния Ямбол.

Това са сведенията засега за този именит паша, живял очевидно в първите години от падането на Тракия, името на когото е тясно свързано със създаването и заселването на гр. Казанлък.

* * *

Около името Казанлък още се водят спорове. Едни казват, че произлиза от Казан и лък, което на турски значи прочута ливада (Ю. Стателов), други от Къзанлар — жени и деца, или пък само деца, излезли да посрещнат някой минаващ по тия места султан (Поайе и др.). Трети (П. Иванов) свързват името му със стария Крън, от който бежанците придошли и го заселили, та от Крън станало Крънлък. И понеже на турското „р“, като се тури една точка отгоре, се превръща на „з“, случайно се е преобърнало от Крънлък на Казанлък и пр., и пр.

В един разговор, който имах наскоро с най-добрия ни засега турколог г-н Вл. Тодоров Хиндалов, който сега е поддиректор на Народната библиотека в София и притежава ценни документи за икономическия и културен живот на града ни през робството, стана дума пак за името на Казанлък. Г-н Хиндалов предполага пък, че то произлиза от Къзан, което значи левент, ловец, а не от къз (момичета, жени, деца) и персийското окончание „ан“ и трябва да се произнася

цяло. Той твърде основателно предполага, че долината ни по ония времена е с грамадни кории, остатъци от които в изобилие има още, из които са си правили лов знатни турски младежи ловци, от което се е получило и името на града.

* * *

Има и една легенда: султан Мурад минал през новоосновения град и между другите излезли да го посрещнат група деца, облечени в бяло, и той възкликнал и рекъл: „Акчай Казанлък“ (бели и хубави деца), и от тези думи добил името си градът. В стари турски документи той е записан с двете имена — Акчай Казанлък...

След покоряването на долината ни от турците те са хвърлили в нея голяма маса колонисти, които особено в първите години на робството са просто удавили българското население, или пък са го прокудили по планините, където част от него и досега стои там из безбройните пръснати колиби. Имаме данни, че тези турци в голямото си мнозинство са били тъй наречените тюркмени или юруци. Тюркмените са дошли из малоазиатската област Сарухан. В нас са имали цели поселища, а остатъци от тях и досега има. Южно от Бузовото кале някога е имало село Текъкьой, населено само с тюркмени. Те са се занимавали с особен род просия. Ходили са по време на вършитба из всички краища на Тракия и просели храна. Стари хора ги помнят и из града да ходят с дългите си памуклии, с прикачена кутия на шията, от дюкян на дюкян, да събират помощи за някакво си свято място, където горели „бин-бир“, кандила. Те са били пияници и събраното от просия не им стигало, та вземали пари с лихва от казанлъшките чорбаджии. На музея при „Искра“ г-н Петко Орозов подарил няколко записа, останали от дядо П. Орузовеца, от които се вижда, че и той им е давал в заем пари. Един такъв запис от 1874 год. е издаден на името Арабоолу Мехмед Тюркменина, който е взел от дядо Петка 990 гроша. Другият е на името на Асан Карабаджа от Армаганово — Тюркменина, който е взел пък 475 гр. за три месеца, по 5 гроша бешлика. „Кефил“ му е бил Станчо Славов. Той носи дата 1877 год. Освен за това тюркменско село знаем и за тюркменската махала в северната част на Казанлък, около воденицата, от която

махала според преданието се е образувал и градът, като към нея са се присъединили Татарито, или Субашъкьой, и Търниченската махала (Томарсанлъ).

Това пък казват тукашните учители турци: Юруците турци си правели временни колиби от плет. Даже и комините на колибите им били плетени. За разлика обаче от християнските техните къщи са били измазани с вар и комините също. Чит на турски значи плет (кош). И сега колата, приспособена да вози плява, се казва чит. Читак пък значи бял кош (комин). Оттам е произлязло и прозвището читак, което християните прикачвали на турците. Освен че са нямали право да белосват къщите си, българите не са могли да носят и цветно облекло, а само черно. Затова турците са им думали — карабашъ (черна глава), който епитет са прикачвали на всеки, който не е турчин. Юруците тюркмени са дошли у нас през време на Илдъръм Баязида (1389–1462) [9] и както казахме, в големи маси. Причините предполагаме да са, едно, че долината е много хубава, с отлична вода и, друго, че залостените в крепостите си, в горното течение на Тунджа, българи след падането на Тракия са се държали там и много пакости са им сторили, та са ги озлобили вероятно.

* * *

Според *д-р Поайе* (бюлетина на географското дружество в Париж 1859 година), който е минал по нашите места през втората половина на XIX век, в селата Ясеново, Дунавци, Скобелево, Асен, Осетеново, Морозово, Овоцник, Юлиево и Зимница не е имало жители българи. В село Шипка обаче имало 1000 български къщи и 10 турски, в село Търничене — 120 български и 100 турски, в с. Турия — само българи, в с. Средногорово — 120 български къщи, в с. Милево — 330 български и 40 турски, с. Дъбово — 120 български и 100 турски, в с. Мъглиж — 200 български и 100 турски, в село Енина — 200 български и 40 турски и т.н. Градът също е бил силно потурчен. Общо според *д-р Поайе* към 1859 година в околията ни е имало 3269 български къщи, 3025 турски, 20 цигански и 40 тюркменски. Нека се не забравя, че по това време българите навлизат в градовете,

организират се в *лонджи*, участвуват със свои представители в управлението и пр.

* * *

В „Летоструй“, домашен календар за просвета, 1869 година, т.е. 7–8 години преди Освобождението, е дадена статистика за населението на Казанлък в следните цифри: българи — 11 728 души, турци — 10 000, цигани — 649, евреи — 128 или всичко — 22 605 жители. Според Иречека пък през 1884 година в Стара Загора е имало 9 процента турско население, Чирпан — 10%, Нова Загора — 12%, Търново-Сеймен (сега Марица) — 6%, а Казанлък — 26,7%. Десет години покъсно (1894–1895 г.) в изложението на старозагорския окръжен управител виждаме, че докато Старозагорска околия има само 4016 турци, в Новозагорска — 2436, в Чирпанска — 1928, в Търновосейменска — 244. В същото време в Казанлъшка околия имало 13 368 турци, което значи, че у нас шестнадесет години след Освобождението турското население е повече, отколкото във всички останали околии на окръга.

През XVIII век, когато започва разлагане на спахилъка и се създава чифликчийството, земята в Казанлъшко попада в ръцете на няколко бейове и капуджибашии и се превръща в чифлици, във всеки от които са аргатували по няколко български семейства само срещу храната и няколко килограма сапун. Такива чифлици е имало в село Черганово — на Смаил-аа и на Мехмед бей, с по 10 рала и по 10 български семейства ратаи, — в с. Тулово също 2 чифлика — на Мустафа бей, с 1800 уврата земя, и на Ибрям-аа, с 900 уврата. Чифлици е имало и в с. Шаново, в Горно Паничери — два, в Ръжина, Розово, Копринка, на деветия километър и по шосето за Калофер, южно от Долно Съхране, „Шейтана“, в с. Павел баня, Александрово, Шипка и пр. Около Казанлък е имало 5 чифлика: на Субашите, или „Самънлъка“, западно от къренската църква „Св. Иван“, Даулжиолувият, при къщата на Иван Камилата, югоизточно от Розариума, чифликът при старото околийско управление (сега двор на гимназията), Бейоолувият чифлик, в Новенската махала, и чифликът северно от гарата, до къщата на Христо Тончев. Стопаните бейове на

тия чифлици са живеели в своите разкошни „конаци“ в града и от време на време само са обхождали имотите си.

* * *

За още по-ранната епоха пък в казанлъшкия музей се пази документът с родословното дърво на някой си Кьор Юсуф-аа Елбансанлъ, който заради големи военни заслуги бил получил от султана 27 села от околията ни и част от Балкана с красивата местност „Узана“. Той живеел в Цариград и идвал веднъж в годината само на лов.

* * *

Казанлък според В. Кънчов е основан към края на XIV век от турците; той бил изпърво военна станция, назначена да наблюдава планинските проходи. Рано станал административен център с кадия и войвода. Турският географ Хаджи Калфа споменава Казанлък като кадилък от Пловдивския санджак.^[10] През първата половина на XVIII век в града е бил войвода Асакьоолу, който служил дълго време. Подир него се споменава някой си Саръчизмели Мехмед-аа. През 1830 год. войводството било прекупено от Мехмед Караферлията за 500 000 гроша. Когато султан Махмуд обикалял из българските земи, посетил Казанлък и бил гост на споменатия Мехмед-аа. По-късно против него се повдигнало недоволство и от турци, и от християни, защото грабел населението. Начело на това движение от християните бил Стоенчо Груйоолу — близък човек на великия везир Къбразлията. През 1848 год. Мехмед-аа бил свален от войводството и то повече не се продавало. При новото административно деление Казанлък станал център на „кааза“ и се управлявал от каймакамин.

* * *

Едва в началото на XIX век започват да минават чужди пътешественици, историци, географи, военни писатели и др., които със своите бегли бележки споменават за неговото съществуване. Пръв е минал Хаджи Калфа (края на XVIII в.), Молтке (1837), който се възхищава от долината ни и я нарича „Европейски Кашмир“, „Турски Гюлистан“. След него минава французинът Ами Буе^[11] (1838), който дава скици на местните носии. След него — Виктор Григорович^[12] (1845), после — д-р Поайе (1859), който написва специален труд — доклад до географското дружество в Париж.

* * *

Евлия Челеби пише също, че по онова време съдилището е било на десния бряг на Старата река непосредствено до „Зеленият мост“, и се намирало в центъра на града. (Западният край на града е достигал до ул. „Искра“ и площада — б.м.) Старите турци помнят, че „Зеленият мост“ се наричал „Мехкеме кюпрюсю“ — Съдийският мост, или мостът до съдилището.

* * *

На левия бряг имало теке, което се наричало „Шех Али Ефенди“, и то получавало годишно от черноморските солници 4575 оки сол и значително количество зехтин от беломорските острови. Старите помнят едно теке, но на десния бряг на реката до „Ганевата воденица“.

За това теке пише и В. Кънчов в сп. „Мисъл“, книга I от 1901 г. В него се пазел като светиня гробът на някакви мохамедански светци от гр. Бурунджик — Мала Азия. Някой състоятелен турчин построил текето и му осигурил горните доходи.

* * *

Пак от стари турци сме научили, че в града ни имало 12 джамии. Една от тях беше на мястото на протестантската църква до читалище „Искра“ и се наричала „Бакъ джамиси“. Друга е имало на мястото на изгорялото турско училище до Пазарището. „Солак джамиси“ беше южно от новостроящата се болница. „Ламбур джамиси“ беше в Загорската махала, югозападно от говеждия пазар, „Йокуш джамиси“ беше на ул. „Граф Игнатиев“, където се спуска към Долната махала. На югоизточния край на гимназиалния двор беше „Аалар джамиси“ (джамията на богатите турци). Джамия е имало и на площада, където се построява трибуната. Неотдавна събориха „Ходжа кадън джамиси“ на площада до старите табахни, която служеше за бензинов склад. Малки джамии или мечети е имало североизточно от „Искра“, до Балеоолувата къща, още по̀ на изток от нея, до бившата воденична вада, северно от града, гдето сега е турското училище, и пр.

* * *

Трябва да отбележим още, че много турски названия на местности и др. са силно преиначени от българите за по-лесно изговаряне. Така напр. реката, която минава в западния край на града, я знаем по името „Баята“, или „Абаята“, а тя се е наричала „Абъ-хаят“, което значи вода за живот. Местността „Речи-къошк“ на север от града се е наричала „Харчи-къошк“, защото там имало барака за събиране данъка „харач“. Площада, гдето е построен Дом на офицера, го знаем под името „Мизгяхът“, а той се е казвал „Намъз-гях“, което значи място за молитва. При сушави години турците там се молели за дъжд. Такъв „намъз-гях“ е имало и на мястото, гдето сега е построен техникумът. „Татарската могила“ се е наричала „Ибиш тепе“ — „Джевиябаши“, гробищата — „Бабагьол“ и пр.

* * *

В началото на XIX век, или през 1803 година, кърджалии ограбват и опожаряват Копривщица, Клисура и околните села, та оттам пристига друга група бежанци, която заселва Новенската махала. От

тези преселници са родовете: Клисурови, Касърови, Кехайови, Груйоолуви, Генчеви, Матееви, Мерджанови, Нешеви, Почекови, Скордеви, Семерджијеви, Стайнови, Славчеви, Костови, Раеви и др. През 1837 г. те си построяват и църква, та от списъка на дарителите научаваме, че повечето от тия родове са били овчарски. При бягането си една група се приютява в Пловдив, а другите са тръгнали по пътя, по който са ходели в Цариград, та част от тях остава в Казанлък (и няколко рода в с. Виден); други се заселват в Одрин и останалите се установили в турската столица. Най-нова е Къренската махала. Същото име показва, че е била застроена на полето. Там през робството е имало само един турски чифлик. Жителите ѝ са придошли от близките, западни и северозападни села.

Още към края на турското владичество най-старата махала на града, Куленската, се заема полека-лека от енинци. Родовете: Стратеви, Дързеви, Таралежкови, Енчеви, Каличкови, Чолеви, Пискюлеви, Попиванови, Старчеви, Пенчеви, Сарафови, Желеви са все от това село. Има само няколко рода от село Изворово и Селце, а в източната ѝ част — мъглижани. Загорската махала е заселена след Освобождението от колибари, най-вече из Тревненския балкан. Бежанският квартал е зает от тракийци, македонци, прокудени през войните. Напоследък заседнаха и карловчани. Циганите, които заемат източния край, са по-стари жители и техният произход е откъм Индия.

Евреите, изгонени от Испания през XIV век, слизат в Солун и се пръскат из целия полуостров. В Казанлък пристигат два рода: Биджеран и Каталан, и образуват цяла махала. Голяма част от тях обаче се преселиха в Палестина. Арменската група е малобройна. Първите арменци са дошли като служещи в розотърговските кантори след Освобождението и произхождат от Цариград, Одрин и Родосто. В Казанлък има заселени и няколко сърби, доведени някога от Ст. Караилиев като майстори въжари във фабриката му. В Сърбия той ходи да купува коноп.

От проучванията, направени преди двадесетина години, 76 от казанлъшките родове произхождат от село Енина, 69 — от Шипка, 34 — от Елхово (сега Милево), 35 — от Мъглиж, 23 — от Турия, 14 — от Горно Черковище (сега Морозово), 11 — от Александрово, 8 — от Дъбово, 7 — от Черганово, 9 — от Долно Съхране и пр., на брой повече от 300. Като прибавим към тях преселниците от Търновско,

Копривщица, Клисурса, колибарите от Тревненско, тракийците и македонците, може да се добие пълна представа за облика на града в туй отношение.

Напразно някои по-стари родове се перчат със своя градски кореняшки произход и наричат другите селяндури. Всички са селяндури и на всички дедите им са носили рошави цървули.

Трябва да прибавим и малка група специалисти, придошли към фабрики и заводи, повечето от които са откъм Югозападна България, най-вече от Софийско.

С преселванията от селата през последните години, които през известни периоди добиха масов характер, не сме се занимавали и още е трудно да се улови сметката им. Факт е обаче, че по краищата на града има вече цели махалички от морозовци, средногорци, турийци, да не говорим за преселниците от Чирпанско, които разтегнаха града и го направиха три километра дълъг, та да се чудят управниците как да го благоустрояват.

(Както вече споменахме, в продължение на близо четиридесет години Чудомир пише статии и бележки върху общественото и културното минало на Казанлъшко. Понеже твърде често в тези статии, писани по различно време и по различни поводи, се срещат повторения, опитахме се да съставим един сборен материал, образуван от дословно предадени пасажки из статиите: „Сараджа паша и заселването на Казанлък“ — Казанлъшка Искра, IX, бр. 203 от 31.IX.1932; „Няколко данни по колонизирането на нашата долина в турско време“ — Казанлъшка искра, X, бр. 205 от 28.I.1933; „Казанлък“ — Казанлъшка искра, XIII, бр. 282 от 15.V.1936; „Още за името на нашия град“ — Казанлъшка искра, XI, бр. 224 от 15.X.1934, бележки из ръкописите на писателя.)

[1] Келти — група индоевропейски племена, населяващи днешна Франция, Швейцария, Белгия, Южна Германия. След V в. пр.н.е. се разселват към Испания, Британските острови, Горна и Средна Италия, Балканския полуостров и Мала Азия. През III в. пр.н.е. образуват в Тракия келтско царство. ↑

[2] Става дума за древното селище Севтополис. Основано в края на IV в. пр.н.е. от тракийския владетел Севт III, селището е

съществувало почти до края на III в. пр.н.е. Имало площ около 50 дка и било планирано по системата на елинистическите градове. Открито е в 1948 г. при строежа на язовир „Г. Димитров“ (сега язовир „Копринка“ — Бел. moosehead), по левия бряг на Тунджа, на 7 км от гр. Казанлък.

↑

[3] Вероятно се касае за колебания и неточности в по-стари, исторически източници, защото в по-новия материал, посветен на историята на Казанлък (стр. 229–236 от настоящото издание), Чудомир отбелязва правилно точната година на заробването на Стара Загора — 1364 г. ↑

[4] Става дума за вече споменавания труд на Васил Кънчов „Град Казанлък“ — Летопис на Българското книжовно дружество за 1899–1900; „Казанлък в миналото и днес“, т. II, С., 1923, стр. 295–301. ↑

[5] Авторът има пред вид изследванията на Ал. Павлов: „Икономическото развитие и състояние на гр. Казанлък“ — Списание на Икономическото дружество, XI, 1907, кн. 7; „Казанлък в миналото и днес“, том I, С., 1912, стр. 280–335. ↑

[6] Става дума за книгата на В. Аврамов „Войната на България с Византия в 1190 година и погромът на император Исак Ангел при град Трявна“, С., печ. Арм. воен. изд. фонд, 1929, 236 стр. ↑

[7] Вероятно, базирайки се на по-стари исторически проучвания, Чудомир бърка годината на падането на Стара Загора и Пловдив под робство. В по-новите си бележки обаче писателят дава точната дата: 1364 г. ↑

[8] *Константин Философ* — Константин Костенечки, наричан още Константин Философ (1380 — първата половина на XV в.), един от най-дейните последователи на патриарх Евтимий. Към 1410 г. се установява в Сърбия при деспот Стефан Лазаревич. Написал е съчиненията: „Сказание за буквите“, в което иска реформиране на сръб. правопис в духа на Евтимиевата правописна школа. „Житие на Стефан Лазаревич“ (1431), наситено с исторически данни, доближава се до съвременната биография, „Пътуване до Палестина“ — първият пътепис в българската книжнина (компилативно, преводно). ↑

[9] Вероятно печатна грешка. Точните дати са: 1389–1402. ↑

[10] Съчинението на Хаджи Калфа, пътувал през Балканския полуостров през XVII век, носи заглавие: „Румелия и Босна. Географски описал Мустафа бен Абдулах Хаджи Калфа“. Преведено е

у нас от немското издание на Йозеф Хамер (Виена, 1912) и е публикувано в „Архив за поселищни проучвания“, I, 1938, кн. 2, стр. 63-110; кн. 3, стр. 48–98. ↑

[11] *Ами Буе* (1794–1881). Един от основателите на геологическите науки. Пропътувал почти цяла Западна и Среда Европа, в това число и още съвсем непроучения в геолошко отношение Балкански полуостров. Между многото си научни трудове Ами Буе е автор на широко известните съчинения „La Turqui d’Europeen“. 1840; „Donau — Bulgarien und der Balkan“, Лайпциг 1880–1882, т. I-III, откъси от което са поместени във II том на Юбилейния сборник „Казанлък в миналото и днес“, С., 1923, стр. 245–247. ↑

[12] *Виктор Григорович* (1810–1876), известен руски славист, професор в Новорусийския университет. През 1884–1846 година пътува из Европейска Турция, проучва редица исторически и филологически материали и написва своя „Очерк путешествии по Европейской Турции“, Казан, 1848, второ издание — 1877. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.